

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce: diplomová

Posudek: oponentky

Práci hodnotila: PhDr. Jana Černá, Ph.D.

Práci předložila: Bc. Marcela Durasová

Název práce: Greenblatova interpretace renesance a objevování Nového světa

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Hlavním cílem práce Marcely Durasové je, jak uvádí sama autorka, „ověřit hypotézu, zda Stephen Greenblatt přinesl nové analýzy důvodů jednání a chování Evropanů při objevování Ameriky. Práce si klade rovněž za úkol zjistit, jaké badatelské prostředky Greenblatt používal při analýze poměrů v Novém světě“ (s. 2). Cíl práce byl naplněn pouze částečně: autorka se k otázce, kterou volí jako klíčovou, dostává vlastně až v poslední třetině své práce, nadto se neopírá o dostatečné množství reprezentativní literatury a omezuje se primárně na práce nového historismu a poté na texty dostupné v českém prostředí, její posouzení původnosti a originality Greenblatovy analýzy je tak značně limitováno neznalostí ostatních koncepcí, s nimiž by ji mohla srovnat, a nelze ji tedy považovat za zdařilou a relevantní. Druhý úkol již naplnila Marcela Durasová – alespoň v obecné rovině – přesvědčivěji a úspěšněji.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Diplomová práce Marcely Durasové je pečlivě zpracovaným textem, který svědčí o snaze přistoupit ke zvolenému tématu zodpovědně a co nejkompexněji (což je pro text zároveň i limitující). Bohužel za ne zcela šťastné považuji již samotné vymezení záměru a poté struktury práce. Jak jsem uvedla výše, autorka se k naplňování avizovaného cíle dostává až v poslední třetině svého textu, až poté, co ze široké představí inspirační zdroje nového historismu, stejně jako jeho podoby a představitele v rozsáhlé druhé části. Ačkoli má tato část převážně deskriptivní, neanalytickou povahu, je konstituována smysluplně a nemám k ní výraznější výhrady.

Jako problematickou vnímám především část 4 – Objevení Nového světa. Zde se objevují limity, které v principu brání relevantně naplnit stanovený cíl. Marcela Durasová chce posoudit originalitu Greenblatovy koncepce a jeho interpretace střetu kultur, ovšem v první řadě nedisponuje ani potřebnou znalostí koncepcí a reprezentativních interpretací, s nimiž by mohla Greenblatovu koncepci porovnat (vedle Todorova též Elliot, Grafton, Kamen, Pagden – nejen zřejmě náhodně stažený článek z JSTORu, ale především kniha *European Encounters with the New World: From Renaissance to Romanticism* či *Lords of all the World: Ideologies of Empire in Spain, Britain and France c.1500-c.1800*, Karen Ordahl Kupperman - *America in European Consciousness, 1493-1750* a mnoho dalších). Tedy, ačkoli se domnívá, že svou hypotézu o originalitě Greenblatova zájmu potvrdila (s. 58), opak je pravdou.

Dalším výrazným problémem je skutečnost, že autorka nedisponuje ani znalostí dobových reálií a adekvátních pramenů – omezuje se pouze na takové zdroje, které jsou dostupné v českém jazyce (Montaigne, Las Casas), mnohdy se však uchyluje k citacím z „druhé ruky“, překvapivě i u zdrojů dostupných v českém jazyce. Nepracuje dostatečně ani s Kolumbovými deníky – ačkoli je mnohokrát zmiňuje (nadto, odkazuje na ně chybně - jako na dílo J. Jemelky). Sama zcela mylně uvádí, že vedle Kolumbových deníků je Las Casasova

kniha *O zemích indijských pustošení a vylidňování zpráva nejstručnější jedním z mála literárních dokladů přímého svědka události v Novém světě*“ (s. 49) – pokud tím myslí texty, které byly přeloženy do českého jazyka, není zase natolik vzdálena od pravdy, ovšem dobových pramenů tohoto druhu lze dohledat opravdu velké množství (primárně ve španělštině, ale mnohé byly přeloženy i do angličtiny aj. jazyků).

V textu se objevují i další zavádějící a chybné informace – např. autorka uvádí, že Kolumbus se o „domorodcích“ vyjadřuje vždy v souvislosti s popisem přírody (s. 38), což lze vyvrátit důkladným studiem deníků (samozřejmě nejlépe v originálním znění, nikoli v českém překladu ruské edice), jeho vztah k nim hodnotí převážně v negativních konotacích, zcela opomíjí Kolumbovo okouzlení krásou i některými vlastnostmi domorodých obyvatel, které do značné míry idealizuje a stojí tak v jistém smyslu u zrodu tzv. vize ušlechtilého divocha.

Stručně zmíním jen některé další připomínky – Greenblatt je v práci označován často – dle mého názoru neadekvátně – jako filosof. Na s. 4 je uvedeno, že závěrečná kapitola představuje názory „nových historiků“ a dalších současných autorů – do jaké kategorie dle autorky potom spadá F. Braudel?

Autorka prezentuje nový historismus jako přelomový a originální, např. v jeho zájmech o „okrajové záležitosti dějin“ (s. 18) – takové hodnocení je však poměrně zjednodušené, sama se zmiňuje o inspiračních zdrojích NH, u nichž lze nalézt podobné postupy. Greenblattovu „metodu“ hodnotí často jako „specifickou“, sama však vzápětí ukazuje, že až tak specifická vlastně není, ba naopak (s. 18).

Co jsou „historické fakty v té nejodvážnější podobě“? (s. 19).

Jako nevhodné a nelegitimní se mi jeví srovnávat názory Las Casase a Greenblatta či Montaigne a Greenblatta („Casas i Greenblatt shodně hodnotí“, s. 52; „Srovnáním názorů Michela de Montaigne a Stephena Greenblatta, tamtéž“).

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Jazykový projev Marcely Durasové je na velmi dobré, resp. výborné, úrovni, je vyzrálý a kultivovaný. Drobná stylistická pochybení se vyskytují pouze sporadicky.

V textu se objevuje několik prepisů či překlepů (nikoli „Cortéz“, ale „Cortés“, v Montaignově době se nehovoří o Novém světě jako o „Indii“, ale jako o „Indiích“ („Západních Indiích“) či Americe (s. 43), nikoli „na Novém světě“ (opakovaně, v celé práci), ale „v Novém světě“).

Struktura práce dle mého názoru příliš nekonvenuje se záměrem autorky (viz výše), jednotlivé části by měly být organičtěji propojené, výklad není vždy koherentní. Informace obsažené v části 2 by měly sloužit pro zdárnější a kritický výklad problematiky v části 3 a především 4, jinak působí „nevytěženě“ a poněkud samoučelně.

Odkazy na literaturu mají standardní podobu, ovšem jako problematické se mi jeví poměrně četné citace z „druhé ruky“.

Dále ne všechny tituly, které autorka používá, se objevují v seznamu literatury. U článků z tištěných periodik, dostupných mj. prostřednictvím JSTORu, není třeba uvádět, že text byl pro autorku dostupný právě z JSTORu – analogicky by potom mohla zmiňovat, ze které knihovny měla zapůjčené tištěné publikace.

Anglicky psané resumé není příliš zdařilé a taktéž je poměrně stručné.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Diplomová práce Marcely Durasové je pečlivě a převážně smysluplně zpracovaným absolventským textem. Autorka uspokojivě prokázala svou obeznamenost se směrem nového historismu a Greenblattovým dílem. Prezentovala, byť spíše deskriptivně, metody, resp. způsob práce a inspirační zdroje tzv. nových historiků. První dvě třetiny práce jsou tak vcelku zdařilé, byť by jim prospěl samostatnější a analytičtější přístup. Jako problematická se mi jeví část 4, která má být – vzhledem ke stanovenému cíli i tématu práce – klíčová. Zde se autorka dopouští mnohých zjednodušení a metodických pochybení (viz výše), která svědčí o nedostatečné obeznamenosti se zvolenou problematikou. Přesto – s přihlédnutím ke standardní povaze studentských závěrečných prací a ostatním kvalitám textu – navrhuji ještě hodnocení „velmi dobře“.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- 1) V čem je podle Vás Greenblattova interpretace setkání Evropy a Nového světa specifická, originální? Lze ji za takovou považovat? Vymezte Greenblattovo pojetí vůči interpretaci T. Todorova jakožto představitele strukturalismu.
- 2) Na s. 3 uvádíte, že budete hledat „paralely mezi Shakespearem a Kolumbem.“ Zdůvodněte tuto ne zcela jasnou intenci a představte závěry, k nimž jste dospěla.
- 3) Na s. 10 uvádíte, že se „celá západní epistemologie na konci 18. století proměnila“. Objasněte tuto tezi, uveďte konkrétní příklady.

Dále viz připomínky v sekci „Obsahové zpracování“.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl): velmi dobře

Datum: 9. květen 2014

Podpis:

